Rijkswaterstaat Noord-Nederland
T.a.v. dhr. Poel
Postbus 2301
8901JH LEEUWARDEN

**Marc Jager
advies &
management**

Damsport 1
9728 PP
Groningen

Datum 19 januari 2016

E-mail info@marcjager.nl

Onderwerp Advies open Plan Proces Ameland - Holwerd

Geachte heer Poel,

In oktober 2015 is het Open Plan Proces vaarverbinding Ameland – Holwerd gestart. Dit Open Plan Proces wordt onafhankelijk begeleid door voormalig gedeputeerde Marc Jager met ondersteuning van Jan Willem de Kleuver van Twynstra Gudde. De opdrachtgevers van het Open Plan Proces zijn de Rijksoverheid (vertegenwoordigd door Rijkswaterstaat Noord-Nederland), de gemeente Ameland en Wagenborg Passagiersdiensten.

Doelstelling
Het doel van het Open Plan Proces is het bieden van de benodigde input voor een transparant besluitvormingsproces van een breed gedragen voorkeursoplossing voor een stabiele(re), betrouwbare verbinding tussen Ameland en Holwerd en vice versa.

Probleem
Op basis van de eerste, verkennende, fase is de volgende probleemervaring geconstateerd:
- Onbetrouwbaarheid van de dienstregeling als gevolg van regelmatig voorkomende vertraging bij de uitvoering van de dienstregeling;
- Een structureel toegenomen en nog steeds toenemende reistijd van de vaarverbinding.

Het aantal vertraagde afvaarten is dermate hoog dat in 2015 gemiddeld meer dan een kwart van de afvaarten minimaal 10 minuten te laat is vertrokken. Daarmee is er naar mening van de procesbegeleider sprake van een hoge mate van onbetrouwbaarheid van de vaarverbinding voor de gebruiker, te weten passagiers en vrachtvervoerders. De meest genoemde oorzaken van deze vertragingen zijn de morfologische en meteorologische omstandigheden op de Waddenzee, en specifiek de vaargeul.

De gemeenschap en ondernemers op Ameland en de reizigers ondervinden in grote mate hinder van de onbetrouwbaarheid van de verbinding. Daarnaast spelen er discussies rondom veiligheid versus vaarsnelheid en de hoge kosten van het onderhoud van de vaargeul.

Oplossingen

In de afgelopen maanden is met de betrokken partijen geïnventariseerd op welke wijze kan worden gekomen tot een gezamenlijke en breed gedragen oplossing voor de geconstateerde problematiek. Hiertoe zijn er diverse oplossingsrichtingen geïnventariseerd. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen oplossingsrichtingen op de korte termijn (welke normaliter voor 2019 te realiseren zijn) en op de (middel)lange termijn (2020 en verder).

Korte termijn oplossingen

De betrokken partijen hebben onderling afgesproken een combinatie van oplossingsrichtingen op de korte termijn nader uit te werken tot een pakket van maatregelen om de bestaande problematiek zo snel als mogelijk te verminderen.

Het gaat hierbij om de volgende oplossingsrichtingen:

1. Het verkorten van de vaarafstand door middel van het aanpassen van de huidige vaarweg middels een of meerdere bochtafsnijdingen;
2. Het aanpassen van de dienstregeling op basis van de actuele vaartijden;
3. Verder optimaliseren van het proces van in- en uitladen van passagiers en vracht;
4. Creëren van een extra vervoersaanbod naast de reguliere schepen;
5. Verder optimaliseren van het huidige baggerregime en de baggervoorwaarden binnen bestaande NB-vergunning.

In de uitwerking van oplossingsrichtingen wordt antwoord gegeven op de volgende criteria:

- De mate waarin de oplossing bijdraagt aan/ effect heeft op:
    - Het verminderen van de onbetrouwbaarheid van de dienstregeling als gevolg van vertraging
    - Het verminderen van de vaartijd
    - Een veilige uitvoering van de veerdienst
- Het effect op de ecologie (natuurwaarden)
- Het effect op het baggerbezwaar en baggerkosten
- Het effect op exploitatiekosten
- Het effect op investeringskosten

De verwachting is dat medio 2016 meer duidelijkheid zal ontstaan over de vraag welke combinatie van maatregelen kan worden toegepast om de problematiek zo snel als mogelijk te verminderen. Om deze vraag te kunnen beantwoorden is namelijk (beperkt) vervolgonderzoek noodzakelijk. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het noodzakelijke morfologisch onderzoek ten behoeve van oplossingsrichting 1 (*bochtafsnijdingen*), zoals eerder gemeld door de Minister aan de Tweede Kamer, naar verwachting negen tot twaalf maanden in beslag zal nemen.

Lange termijn

Parallel aan de uitwerking van de korte termijn maatregelen worden er voor de zomer een aantal expertmeetings georganiseerd die de basis moeten vormen voor de lange termijn visie. Deze bijeenkomsten moeten duidelijkheid geven over twee zaken, te weten de gewenste toekomstige vormgeving van de vaargeul en de mogelijkheden van aanpassingen van de scheepsvloot in technische en innovatieve zin. De uitkomsten van deze bijeenkomsten worden meegenomen in de uiteindelijke afweging rond de te nemen maatregelen. Hierbij zal ook gekeken worden naar de effecten van andere ontwikkelingen in het gebied en duurzame oplossingen voor de verbinding. Gezien de relatie met het project Holwerd aan Zee kan worden aangegeven dat een spoelmeer op dit moment ook als een eventuele maatregel op de langere termijn in beeld is.

Samenwerking
Het is de procesbegeleider niet ontgaan dat het langdurig uitblijven van een door alle partijen gedragen oplossing voor de geschetste problematiek een wissel heeft getrokken op de onderlinge samenwerking. Ook lopen de belangen van partijen soms sterk uiteen. Om die redenen is besloten om de onderlinge samenwerking te intensiveren en vanuit de inhoud te werken aan begrip voor de verschillende achtergronden van de partijen en het creëren van een gedragen toekomstvisie voor de verbinding.

Draagvlak
De drie partijen hebben in de richting van de procesbegeleider aangegeven gezamenlijk achter de geschetste aanpak te staan. Vanuit dit gezamenlijke vertrouwen in het Open Plan Proces zal de komende maanden verder worden gewerkt. Daarbij is de verwachting dat rond de zomer de uitkomsten van de uit te werken oplossingsrichtingen voorhanden zijn. Daarmee kan dan worden aangegeven wanneer de eerste effecten voor de reiziger zullen optreden. Relevante ontwikkelingen vanuit het Open Plan Proces zullen uiteraard ook tussentijds gecommuniceerd worden.

Namens de drie partijen hoop ik u hierbij voldoende op de hoogte te hebben gesteld van de ontwikkelingen in het Open Plan Proces.

Hoogachtend,

Marc Jager
Procesbegeleider Open Plan Proces